EURÓPSKY PARLAMENT

2004 *2009*

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

2001/0270(CNS)

19.9.2007

*

NÁVRH SPRÁVY

k návrhu rámcového rozhodnutia Rady o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva
(11522/2007 – C6-0246/2007 – 2001/0270(CNS))

Opätovná konzultácia

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

Spravodajkyňa: Martine Roure

Označenie postupov

*	Konzultačný postup väčšina odovzdaných hlasov
**I	Postup spolupráce (prvé čítanie) *väčšina odovzdaných hlasov*
**II	Postup spolupráce (druhé čítanie) *väčšina odovzdaných hlasov za schválenie spoločnej pozície* *väčšina všetkých poslancov Parlamentu za zamietnutie alebo zmenu a doplnenie spoločnej pozície*
***	Postup súhlasu *väčšina všetkých poslancov Parlamentu, okrem prípadov upravených článkami 105, 107, 161 a 300 Zmluvy o ES a článkom 7 Zmluvy o EÚ*
***I	Spolurozhodovací postup (prvé čítanie) *väčšina odovzdaných hlasov*
***II	Spolurozhodovací postup (druhé čítanie) *väčšina odovzdaných hlasov za schválenie spoločnej pozície* *väčšina všetkých poslancov Parlamentu za zamietnutie alebo zmenu a doplnenie spoločnej pozície*
***III	Spolurozhodovací postup (tretie čítanie) *väčšina odovzdaných hlasov za schválenie spoločného textu*

(Typ postupu závisí od právneho základu navrhnutého Komisiou.)

Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy k legislatívnemu textu

V pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch Parlamentu je zmenený a doplnený text označený ***hrubou kurzívou***. *Štandardná kurzíva* označuje príslušným oddeleniam tie časti legislatívneho textu, ku ktorým sa navrhuje oprava, čo pomáha pri príprave konečného znenia textu (napríklad zrejmé chyby alebo vynechaný text v konkrétnej jazykovej verzii). Navrhované opravy tohto typu musia byť odsúhlasené príslušnými oddeleniami.

OBSAH

strana

NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU 5

DÔVODOVÁ SPRÁVA 10

NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

k návrhu rámcového rozhodnutia Rady o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva
(11522/2007 – C6-0246/2007 – 2001/0270(CNS))

(Konzultačný postup - opätovná konzultácia)

Európsky parlament,

– so zreteľom na návrh Rady (11522/2007),

– so zreteľom na návrh Komisie pre Radu (KOM(2001)0664)[1],

– so zreteľom na svoju pozíciu zo 4. júla 2002[2],

– so zreteľom na článok 34 ods. 2 písm. b) Zmluvy o EÚ,

– so zreteľom na článok 39 ods. 1 Zmluvy o EÚ, v súlade s ktorým Rada opäť konzultovala s Parlamentom (C6-0246/2007),

– so zreteľom na články 93, článok 51 a článok 55 ods. 3 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a stanovisko Výboru pre právne veci (A6-0000/2007),

1. schvaľuje zmenený a doplnený návrh Rady;

2. vyzýva Radu, aby zodpovedajúco zmenila text;

3. vyzýva Radu, aby oznámila Európskemu parlamentu, ak má v úmysle odchýliť sa od ním schváleného textu;

4. žiada Radu o opätovnú konzultáciu, ak má v úmysle podstatne zmeniť svoj návrh alebo ho nahradiť iným textom;

5. poveruje svojho predsedu, aby túto pozíciu postúpil Rade a Komisii.

Text predložený Radou	Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy Európskeho parlamentu

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 1
Odôvodnenie 9a (nové)

[1] Ú. v. EÚ C 75 E, 26.3.2002, s. 269.
[2] Ú. v. EÚ C 271 E, 12.11.2003, s. 558.

9a) Spáchanie trestného činu súvisiaceho s rasizmom a xenofóbiou pri výkone zamestnania by sa malo považovať za priťažujúcu okolnosť, pretože takýto trestný čin predstavuje zneužitie a je obzvlášť trestuhodný.

Odôvodnenie

Je vhodné opäť začleniť toto odôvodnenie, ktoré sa nachádzalo v pôvodnom návrhu Komisie. Pre obete rasizmu a xenofóbie je často veľmi ťažké presadiť svoje práva. Priťažujúci charakter v oblasti zamestnania je často najpoužívanejším prostriedkom na tento účel.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 2
Článok 1 odsek 1 písmeno c)

c) verejné schvaľovanie, popieranie alebo hrubé zľahčovanie zločinov genocídy, zločinov proti ľudskosti a vojnových zločinov, ako sú vymedzené v článkoch 6, 7 a 8 Štatútu Medzinárodného trestného súdu, voči skupine osôb alebo členovi takejto skupiny vymedzenej podľa rasy, farby pleti, náboženského vyznania, rodového pôvodu či národného alebo etnického pôvodu, ak sú tieto skutky vykonané tak, že môžu podnecovať násilie alebo nenávisť voči takejto skupine alebo členovi takejto skupiny;	c) verejné schvaľovanie, popieranie alebo hrubé zľahčovanie zločinov genocídy, zločinov proti ľudskosti a vojnových zločinov, ako sú vymedzené v článkoch 6, 7 a 8 Štatútu Medzinárodného trestného súdu, voči skupine osôb alebo členovi takejto skupiny vymedzenej podľa rasy, farby pleti, náboženského vyznania, rodového pôvodu či národného alebo etnického pôvodu ***alebo*** ak sú tieto skutky vykonané tak, že môžu podnecovať násilie alebo nenávisť voči takejto skupine alebo členovi takejto skupiny;

Odôvodnenie

Úmyselné činy vymedzené v tomto bode musia byť taktiež postihnuteľné, aj pokiaľ nepodnecujú nenávisť alebo násilie, pretože popieranie alebo hrubé zľahčovanie zločinov genocídy je formou rasizmu.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 3
Článok 1 odsek 1 písmeno d)

d) verejné schvaľovanie, popieranie alebo hrubé zľahčovanie zločinov vymedzených v článku 6 Charty Medzinárodného vojenského tribunálu priloženej k Londýnskej dohode z 8. augusta 1945 voči skupine osôb alebo členovi takejto skupiny	d) verejné schvaľovanie, popieranie alebo hrubé zľahčovanie zločinov vymedzených v článku 6 Charty Medzinárodného vojenského tribunálu priloženej k Londýnskej dohode z 8. augusta 1945 voči skupine osôb alebo členovi takejto skupiny

vymedzenej podľa rasy, farby pleti, náboženského vyznania, rodového pôvodu či národného alebo etnického pôvodu, ak sú tieto skutky vykonané tak, že môžu podnecovať násilie alebo nenávisť voči takejto skupine alebo členovi takejto skupiny**;**	vymedzenej podľa rasy, farby pleti, náboženského vyznania, rodového pôvodu či národného alebo etnického pôvodu ***alebo*** ak sú tieto skutky vykonané tak, že môžu podnecovať násilie alebo nenávisť voči takejto skupine alebo členovi takejto skupiny;

Odôvodnenie

Pozri predchádzajúce odôvodnenie.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 4
Článok 1 odsek 1 písmeno e)

e) Na účely odseku 1 sa môže každý členský štát rozhodnúť trestať iba skutky ***vykonané buď*** tak, ***že pravdepodobne narušia verejný poriadok alebo ak je skutok hrozbou, urážkou, alebo hanobením***.	e) Na účely odseku 1 sa môže každý členský štát rozhodnúť trestať iba skutky***, ktoré sú hrozbou, urážkou alebo hanobením***.

Odôvodnenie

Spojenie „narušia verejný poriadok“ je príliš vágne a je vhodné ho vypustiť.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 5
Článok 1 odsek 1 písmeno f)

f) Na účely odseku 1 má odkaz na náboženské vyznanie obsiahnuť aspoň skutky, ktoré sú zámienkou pre činy namierené voči skupine *osôb, alebo* členovi takejto *skupiny, vymedzenej* podľa rasy, farby pleti, rodového pôvodu či národného alebo etnického pôvodu.	f) Na účely odseku 1 má odkaz na náboženské vyznanie obsiahnuť aspoň skutky, ktoré sú zámienkou pre činy namierené voči skupine *osôb alebo* členovi takejto *skupiny vymedzenej* podľa rasy, farby pleti, rodového pôvodu či národného alebo etnického pôvodu***. Členský štát však nemôže vyňať z trestnej zodpovednosti žiadne slovné prejavy ani skutky osoby, ktorej cieľom je podnietiť rasovú nenávisť.***

Odôvodnenie

Tento odsek je dôležitým obmedzením opatrení prijatých na boj proti rasizmu založenému na náboženskom vierovyznaní. Je potrebné zabezpečiť aspoň to, aby všetky slová alebo skutky,

ktorých cieľom je podnietiť rasovú nenávisť, podliehali trestnému stíhaniu.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 6
Článok 1 odsek 2

2. Každý členský štát môže v čase prijatia tohto rámcového rozhodnutia Radou vyhlásiť, že popieranie alebo hrubé zľahčovanie trestných činov uvedených v ods. 1 písm. c) a/alebo d) ***bude*** považovať za trestné, ***iba*** ak boli tieto trestné činy uznané konečným rozhodnutím vnútroštátneho súdu tohto členského štátu ***a/alebo medzinárodného súdu*** alebo len konečným rozhodnutím medzinárodného súdu.	2. Každý členský štát môže v čase prijatia tohto rámcového rozhodnutia Radou vyhlásiť, že popieranie alebo hrubé zľahčovanie trestných činov uvedených v ods. 1 písm. c) a/alebo d) ***nebude*** považovať za trestné, ak boli tieto trestné činy ***označené ako také vnútroštátnymi predpismi alebo boli*** uznané konečným rozhodnutím vnútroštátneho súdu alebo len konečným rozhodnutím medzinárodného súdu. ***Členský štát o tom informuje Komisiu.***

Odôvodnenie

Je potrebné zjednotiť operatívne články s odôvodnením 10, ktoré stanovuje, že členský štát môže prijať vnútroštátne opatrenia, napr. vnútroštátne právne predpisy, na boj proti úmyselným činom, ktoré sú uvedené v článku 1 písm. c) a d).

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 7
Článok 7a (nový)

	Článok 7a
	Minimálne požiadavky
	1. Členské štáty môžu prijať alebo zachovať vyššiu úroveň ochrany v boji proti rasizmu a xenofóbii, než je úroveň vyplývajúca z ustanovení tohto rámcového rozhodnutia.
	2. Vykonávanie tohto rámcového rozhodnutia za žiadnych okolností nie je dôvodom na zníženie úrovne ochrany už poskytovanej členskými štátmi v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje toto rámcové rozhodnutie.
	3. Žiadne ustanovenia tohto rámcového rozhodnutia sa nesmú vysvetľovať tak, aby ovplyvňovali povinnosť, ktorá členským štátom vyplýva z Medzinárodného dohovoru o odstránení

	všetkých foriem rasovej diskriminácie zo 7. marca 1966. Členské štáty vykonávajú toto rámcové rozhodnutie v súlade s týmito povinnosťami.

Odôvodnenie

Rámcové rozhodnutie musí obsahovať doložku o neznižovaní ochrany, ktorá zabezpečí, že uplatňovanie tohto rámcového rozhodnutia nebude viesť k oslabeniu existujúcej ochrany stanovenej v článku 6 smernice 2000/43/ES (ods. 1 a 2). Musí tiež obsahovať ustanovenie o tom, že uplatňovanie rámcového rozhodnutia neohrozí žiadne povinnosti vyplývajúce z Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie (ods. 3).

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 8
Článok 10 odsek 3

3. Rada preskúma toto rámcové rozhodnutie pred uplynutím troch rokov od lehoty uvedenej v článku 10 ods. 1. Pri príprave tohto preskúmania Rada osloví členské štáty, či mali ťažkosti v súdnej spolupráci v súvislosti s trestnými činmi uvedenými v článku 1 ods. 1. Rada tiež môže požiadať Eurojust, aby predložil správu o tom, či rozdiely medzi vnútroštátnymi právnymi predpismi spôsobili nejaké problémy pri súdnej spolupráci medzi členskými štátmi v tejto oblasti.	3. Rada preskúma toto rámcové rozhodnutie pred uplynutím troch rokov od lehoty uvedenej v článku 10 ods. 1. Pri príprave tohto preskúmania Rada osloví členské štáty, či mali ťažkosti v súdnej spolupráci v súvislosti s trestnými činmi uvedenými v článku 1 ods. 1***, a konzultuje s Európskym parlamentom. Pri preskúmaní Rada zohľadní stanovisko Európskej agentúry pre základné práva a mimovládnych organizácií, ktoré pôsobia v tejto oblasti.*** Rada tiež môže požiadať Eurojust, aby predložil správu o tom, či rozdiely medzi vnútroštátnymi právnymi predpismi spôsobili nejaké problémy pri súdnej spolupráci medzi členskými štátmi v tejto oblasti.

Odôvodnenie

Je potrebné, aby sa pri preskúmaní rámcového rozhodnutia konzultovalo s Európskym parlamentom a aby sa tiež preštudovali stanoviská MVO a Agentúry pre základné práva.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Úvod

Prvá správa Európskej agentúry pre základné práva z augusta 2007 ukázala, že počet rasistických zločinov stále rastie minimálne v 8 európskych krajinách. Podľa správy sú rasovo motivované násilie a s ním súvisiaca trestná činnosť stále vážnym sociálnym neduhom Európy. Toto opäť poukazuje na to, že je nevyhnutné aktívne bojovať na európskej úrovni proti nebezpečenstvám, ktorými sú rasizmus, netolerancia a xenofóbia.

Všetky členské štáty EÚ majú do určitej miery k dispozícii právne predpisy na boj proti rasizmu a xenofóbii, existujú však medzi nimi rozdiely. Táto rozdielnosť zdôrazňuje nutnosť harmonizácie na európskej úrovni s cieľom zabezpečiť, že cezhraničný boj proti rasizmu a xenofóbii a celkovo v Európe bude účinný.

Historický vývin

Rada prijala v roku 1996 jednotnú akciu 96/443/SVV, ktorá sa týka boja proti rasizmu a xenofóbii. Tento nástroj obsahuje ustanovenia, cieľom ktorých je harmonizácia trestného práva členských štátov a zlepšenie vzájomnej pomoci v oblasti boja proti rasizmu a xenofóbii.

Komisia v novembri 2001 predložila návrh rámcového rozhodnutia, ktoré sa týka boja proti rasizmu a xenofóbii[1]. Tento návrh mal dvojaký cieľ: zaviesť pre rovnaké rasistické a xenofóbne činy rovnaké trestné sankcie vo všetkých členských štátoch a zlepšiť súdnu spoluprácu v tejto oblasti. Okrem toho, novinkou v porovnaní s jednotnou akciou bolo to, že členské štáty už nemajú možnosť voliť medzi obžalovaním z týchto činov a výnimkou zo zásady dvojitého obžalovania, ale musia prijať opatrenia na potrestanie takýchto skutkov ako trestných činov.

Napriek mnohým diskusiám v Rade sa nikdy nepodarilo dosiahnuť dohodu o tomto texte. Talianská delegácia, ktorá bola doteraz vždy proti tomuto návrhu a v marci 2003 predložila alternatívny text, v roku 2006 stiahla svoje výhrady. To umožnilo opäť otvoriť diskusiu na základe kompromisu dosiahnutého počas luxemburského predsedníctva v roku 2005. Vďaka nemeckému predsedníctvu dosiahla Rada 19. apríla 2007 politickú dohodu[2].

Európsky parlament prijal prvé stanovisko 4. júla 2002 (správa Ceyhun – T5 – 363/2002[3]). Toto stanovisko sa však zakladalo na pôvodnom návrhu Komisie z roku 2001. Text Rady je ale výsledkom dlhoročných rokovaní, a preto aj obsahuje podstatné zmeny. Preto bola potrebná konzultácia s Európskym parlamentom.

Stanovisko spravodajkyne

Spravodajkyňa vyjadruje spokojnosť s tým, že Rada nakoniec dospela k dohode o návrhu

[1] KOM(2001)664, Ú. v. ES C 75 E, 26.3.2002, s. 269.
[2] Dokument 5118/07 DROIPEN 1.
[3] Ú. v. EÚ C 271 E, 12.11.2003, s. 379.

rámcového rozhodnutia o boji proti rasizmu a xenofóbii. Ochrana a podpora základných práv európskych občanov, a najmä boj proti rasizmu a xenofóbii, sú skutočne dôležitou prioritou Európskej únie. Bolo preto výrazne znepokojujúce, že Rada nedokázala dospieť k dohode o tomto návrhu rámcového rozhodnutia. Je nevyhnutné, aby Európska únia prijatím tohto textu vyslala silný politický signál v prospech základných práv.

Spravodajkyňa však ľutuje, že text vypracovaný Radou nie je dostatočne ambiciózny a nezodpovedá politickej výzve, ktorú nastoľuje boj proti rasizmu a xenofóbii. Z návrhu Komisie z roku 2001 sa bohužiaľ zachovalo len málo prvkov, ktoré sa Parlament rozhodol podporiť vo svojej prvej správe. Spravodajkyňa, keďže si uvedomuje nevyhnutnosť a problematické dosiahnutie kompromisu, vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa kompromis dosiahol na úkor právnej kvality návrhu rámcového rozhodnutia. Znepokojuje ju najmä skutočnosť, že jeho rozsah pôsobenia sa výrazne obmedzil. Je preto poľutovaniahodné, že urážky alebo vedenie rasistickej skupiny sa nepovažujú za trestné činy, ako navrhovala Komisia.

Okrem toho, dodatočné obmedzenie rozsahu pôsobnosti doplnením článku 1 ods. 1 písm. f), ktoré vylučuje niektoré prejavy rasizmu založené na náboženskom vyznaní, je podľa spravodajkyne nadbytočné a musí sa zmeniť s cieľom zabezpečiť, že táto forma rasizmu bude stíhaná rovnako ako ostatné. To isté platí aj pre doplnenie článku 1 ods. 1 písm. c) a d) o to, že tieto skutky „môžu podnecovať násilie alebo nenávisť“. Zľahčovanie zločinov genocídy je formou rasizmu a členské štáty musia byť schopné ho potrestať, i keď nevedie k podnecovaniu násilia alebo nenávisti.

Spravodajkyňa si však myslí, že toto rámcové rozhodnutie predstavuje prvý dôležitý krok k lepšiemu boju proti rasizmu a xenofóbii na európskej úrovni a minimálne zosúladenie v tejto oblasti. Jeho prijatie je zásadné. Trvá však na tom, že Európska únia musí pri preskúmaní rámcového rozhodnutia po troch rokoch zájsť ešte ďalej. Navrhuje ďalej doplniť odsek (článok 7a nový), ktorý stanovuje doložku o neznižovaní ochrany, aby rámcové rozhodnutie neoslabilo existujúcu ochranu podľa článku 6 smernice „Rasa“ 2000/43/ES, a zároveň záruku, že rámcové rozhodnutie neumožní znížiť úroveň ochrany pod úroveň, ktorú zabezpečuje Medzinárodný dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie.

Spravodajkyňa pripomína, že na zaručenie účinnosti boja proti rasizmu sa toto rámcové rozhodnutie musí začleniť do globálneho rámca európskych nástrojov na boj proti všetkým formám diskriminácie. Posledná správa Agentúry pre základné práva predsa dokazuje, že rasová diskriminácia pretrváva najmä v oblasti zamestnania, vzdelávania a bývania. Preto by sa toto rámcové rozhodnutie malo doplniť prijatím všeobecnej smernice o boji proti všetkým formám diskriminácie uvedeným v článku 13 zmluvy.

Spravodajkyňa vyjadruje poľutovanie nad tým, že rozsah rámcového rozhodnutia o boji proti rasizmu a xenofóbii je obmedzený pravidlom jednomyseľnosti v Rade a obyčajnou konzultáciou s Európskym parlamentom v tejto oblasti. Zdôrazňuje, že je naliehavé umožniť, aby sa pre celý tretí pilier zaviedlo hlasovanie kvalifikovanou väčšinou a rozhodovací postup.